Pocztową należytość uiszczono ryczałtem.
Почтову оплату заплачено гуртом.

РІК IV. Львів, 28. лютого 1930. Ч. 4

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІҐРАНТ

Орґан Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові
ВИХОДИТЬ ДВІЧІ В МІСЯЦЬ.

Редакція і Адм.: Львів, Городецька 95, І. поверх. — Чекове конто П. К. О. 153.315. Телефон 37-14.

Річна передплата на рік 1929: В краю — річно 8 зол., піврічно 4 зол., чвертьрічно 2 зол. в Америці і Канаді — 1 дол. в Бразилії — 2·50 мільрайси; в Арґентині — 3·50 песа; у Франції — 15 франків; в Німеччині — 4 марки. **Один прим. 35 с.**

Українські еміґранти! Не кидайте рідної землі!

**Вступайте в члени свого Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами!
Передплачуйте, читайте і поширюйте свій часопис „Український Еміґрант"!**

Адреса Товариства і Редакції: Львів, Городецька 95, І. поверх.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам
Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові міститься
у ЛЬВОВІ вул. Городецька ч 95, І. пов.
Урядові години 8—1; 3—5.

Бюро Інформацій та Помочі Еміґрантам
Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами міститься
в ТЕРНОПОЛІ вул. Пілсудського ч. 6.
Урядові години 8—3.

До Німеччини.

Стоїмо на передодні виїзду рільних робітників на сезонові роботи до Німеччини. Скільки виїде робітників і з яких сторін львівського та станиславівського воєвідства, подаємо на іншому місці.

Давніми роками коло 90.000 робітників виїздило постійно на рільні роботи до Німеччини. Користь була значна. Передовсім заощаджували вони дещо гроша, який по повороті сезонових робітників до краю, ішов на поправу господарки, або на сплату довгів. Потім була моральна користь. Український робітник, побувши протягом 9 місяців у Німеччині, мав нагоду привчитися тамошнього способу управи ріллі, яка є більше раціонально ведена, як рільна господарка у нас. Наші робітники пізнавали домашню культуру німецького хлібороба, спосіб плекання худоби, дробу, спосіб ведення яринного огороду й садів, та хатній промисл в німецькому селі. Все це по повороті до дому могли вони пізніше защіпити на рідному ґрунті і тим способом виїзд сезонових робітників на роботи до Німеччини в немалій мірі причинився до піднесення хліборобства і його культури у нас.

Сезонова еміґрація рільних робітників до Німеччини, має під сучасну пору більше значіння, аніж мала перед війною. Причиною цього безробіття і економічна скрута, яка в тім році дається сильно відчувати нашим селянам. Спадок цін за рільні продукти, неможливість найти заробіток ні на селі, ні в місті, це все спричинило зубожіння села. Малоземельні селяне підгірських околиць могли давніше найти заробіток в лісах Карпат при вирубі дерева або в тартаках і тим способом заробити деякий гріш на скрутні часи. Теперішній одначе застій в деревному промислі, замкнення багатьох тартаків, це виключають. Так само на працю в місті не можна числити, бо місто має і так багато своїх безробітних, які місяцями чекають на працю.

Зарадити лихові може частинно сезонова еміґрація. Лише частинно, бо годі вимагати, аби всі безробітні з міст і сіл могли найти хочби хвилеве приміщення в чужій державі. Ці, що матимуть змогу виїхати, не будуть через протяг кількох місяців тягарем для своїх родин і по повороті будуть мати

змогу прохарчувати себе за придбані і заощаджені гроші.

Беручи під увагу економічну скруту по східних воєвідствах, маємо надію, що Еміграційний Уряд, зверне на них свою увагу і дасть змогу більшій скількости з тих воєвідств виїхати на сезонові роботи до Німеччини в тому році. Під увагу повинні бути взяті ті повіти, які найбільше потребують помочі. Сподіваємося, що Еміграційний Уряд це узгляднить.

Еміграція до Німеччини в 1930 р.

На конференції представників Еміграційного Уряду і Департаменту Суспільної Опіки з Німецькою Робітничою Централею з дня 14 і 15 січня в Берліні установлено, що запотребування на польських рільних робітників, зголошене в тім році через Німецьку Робітничу Централю винесе 72.000 осіб. Квота та зістала поділена на поодинокі повіти згідно з постановами польсько - німецької еміграційної конвенції з 24. XI. 1927 р. На основі цього договору можуть виїхати до Німеччини робітники через вербунок або на основі поіменних контрактів надісланих робітникам лише тим які тамтого року були в Німеччині, німецькими роботодавцями через Німецьку Робітничу Централю до Державного Уряду Посередництва Праці, в котрого окрузі вони мешкають.

Про надіслання контрактів повідомляє робітників Державний Уряд Посередництва Праці через громадський уряд.

Експозитура Еміграційного Уряду у Львові подала нам такий розподіл контингенту рільних сезонових робітників на виїзд до Німеччини:

Державний Уряд Посередництва Праці в Станиславові:

Станиславів	250
Стрий	200
Товмач	200
Жидачів	200
Долина	100
Калуш	200

Державний Уряд Посередництва Праці в Дрогобичі:

Самбір	300
Березів	200

Державний Уряд Посередництва Праці в Перемишлі:

Ряшів	600
Ярослав	600
Ланьцут	500
Любачів	400

Державний Уряд Посередництва Праці в Тарнобржегу:

Тарнобржеґ	1.200
Кольбушова	1.200
Ніско	600

Тернопільське воєвідство контингентом необняте.

В тих повітах староста в порозумінню з Державним Урядом Посередництва Праці зарядять окремими оповістками реєстрацію по громадах з тим, що буде означене, скільки робітників а даної громади може виїхати. При списуванні мають першенство:

1. незаможні, котрі перебували в Німеччині кілька років без перерви між 1 січня 1919 і 31 грудня 1925 року;

2. безземельні або такі,, що мають малі рільні господарства. Ті, що мають більші рільні господарства і котрим ці господарства вистарчають на удержання їх самих і родин, можуть бути реєстровані щойно тоді, коли число безземельних і тих, що мають малі рільні господарства, не буде виповнене.

При переводженні реєстрації не будуть побирати ніяких оплат.

З числа зареєстрованих по громадах прийде до вибирання здібних кандидатів — рекрутація.

В означених містах і днях, про що громаду повідомить староство, рекрутацію буде переводити представник німецької Робітничої Централі і завідуючий Державним Урядом Посередництва Праці.

Зареєстровані (вибрані) робітники одержать засвідчення умови про працю і підпишуть контракт.

Робітник, що зголошується до рекрутації і котрий був в Німеччині, має принести із собою старий пашпорт, наколи його має а інші робітники приносять по дві фотографії, на котрих уряд громадський стверджує ідентичність особи, як також по 50 сотиків на пашпортний блянкет.

Зарекрутований робітник одержить від староства за кілька день за посередництвом громадського уряду пашпорт і посвідку на знижку залізничого білету. Одночасно визначать йому день, в котрім він має зголоситися до транспорту і виїхати до означеного місця на німецьку границю.

Поіменні контракти

Поіменні контракти виставляють в чотирох примірниках німецькі роботодавці, їх потверджує Німецька Робітнича Централя і відсилає до Державного Уряду Посередництва Праці. (ПУПП.) Наколи вимінені в контракті робітники мешкають в одному селі, тоді ПУПП. відсилає ті контракти до громадського уряду,який має запитати робітників,чи хочуть бути законтрактовані до давного роботодавця, а коли так, то вони мають підписати контракти і зложити в громадськім уряді свої старі пашпорти, о скільки були в Німеччині, а інші по 50 сотиків на пашпортовий бляикет і по 2 фотографії. Громадський уряд відішле ті документи до Староства, яке виставить підписаним на контрактах робітникам пашпорти і посвідки на знижку залізничих білетів і відішле їм ці всі документи через громадський уряд.

Пашпорти і виїзд.

Міністерство Внутрішніх Справ видало розпорядок старостам, щоби вони на час виставляли і доручали робітникам пашпорти і посвідки на знижки залізничих білєтів, так щоби робітники могли в означеному дні зявитися в граничному уряді Німецької Робітничої Централі. Робітники мусять самі заплатити подорож до німецької границі. При тім на підставі посвідок на знижку залізничих білєтів, мають вони право до половини білєтів третої кляси особових потягів.

Приналежні староства, яких повіти є обняті рекрутацією сезонових робітників на виїзд до Німеччини, видали вже поодиноким громадським урядам поручення реєструвати до рекрутації робітників і цієї реєстрації, бажаючи виїхати повинні самі припильнувати. Якби в якому селі з цих повітів громадські уряди не оголосили належито і не переводили як повинні реєстрації, то робітники, які бажають виїхати, повинні про це повідомити приналежні Державні Уряди Посередництва Праці, а саме в Станиславові, Дрогобичі, Перемишлі і Тарнобржеґу, а також донести про це до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові. Вони постараються, щоби усунути ці недомагання.

Українська еміграція до Німеччини.

По приблизному підрахунку десь коло 1920 р. в Німеччині більш - менш стало перебувало щось біля 10.000 українських еміґрантів. Була це переважно селянсько - робітнича еміґрація з Польщі. По 1920. році це число української еміґрації зросло наслідком прибуття до Німеччини б. українських жовнірів головно з армії Петлюри.

У Німеччині наші люде найшли заняття головно в сільському господарстві. Можна рахувати, що 90 процент працює на ріллі, як сільські робітники, а 10 проц. має заняття в промислі: на фабриках, будівельних роботах і т. п. Загальна скількість української заробітньої еміґрації в Німеччині доходить сьогодні до 20 тисяч.

Українські еміґранти мешкають в ріжних провінціях Німеччини, в більшости одинично, або невеликими ґрупами. Лише в районі міста Бремен, Дельменгорст і Гемелінк еміґрація дещо скупчена в числі яких 700 душ. Ці еміґранти приїхали сюди з Галичини ще перед двома десятками років і заняті тут в текстильній промисловости. Решта української еміґрації мешкає в таких місцевостях і провінціях: Меклєнбурґ, Поморя, Саксонія, Ґановер і Східна Прусія.

Вище наведене число української еміґрації міняється що року наслідком приїзду на польові сезонові роботи певної кількости українських сезонових робітників. Число це ріжне.

Українські еміґранти гуртуються в ріжних товариствах і клюбах. Більшість із них має освітний характер.

На загал положення української еміґрації в Німеччині доволі добре, хоч праця, яку доводиться виконувати українським еміґрантам тяжка і вимагаюча.

Виїзд родин на поселення до Канади.

Канадійський уряд дав зізволення на приїзд до Канади родин з Польщі, які по оплаченню корабельної карти будуть мати найменше 250 долярів на задаток на фарму по заплаченню переїзду. Державні Уряди Посередництва Праці одержали приділ певної скількости родин в своїх округах і видача зізволень на виїзд через поодинокі Державні Уряди Посередництва Праці є вже майже на укінченню.

Родини, виїзджаючі до Канади, можуть набути фарми або купуючи їх у приватних власників, або купуючи фарми, будучі власністю Залізничого Товариства „Канадіян Пацифіку“ і державних залізниць або беручи наділи землі від канадійської держави, т. зв. „гомстеди”.Родини, беручи наділи від держави, так звані „гомстеди” одержують землю покриту лісом простору 160 акрів або 119 і пів морґів. Наділи кожна родина може собі вибирати і не мусить їх брати в місцевостях визначених, лише там де сама хоче. Наділи землі беруть родини за зложенням квоти 10 дол. і одержують тимчасове право власности. Кожда родина, яка взяла „гомстед“ є обовязана протягом найдальше 5 літ викорчувати около 30, наших морґів землі, засіяти їх, поставити хату і закупити живий і мертвий господарчий інвентар. По виповненню тих вимог одержує родина дійсне право власности. Родина, взявши „гомстед“ може при помочі нашого Товариства одержати часове приміщення у наших фармерів для своїх родин. Дорослі члени родини, в часі рільних робіт, можуть іти на зарібки і кожний член родини може заробити 100—150 дол., а по скінченню робіт можуть дорослі члени родини витинати ліс, який находиться на „гомстеді“. Один мущина може витяти протягом 4 місяців легко 4 морґи лісу так, що три члени родини можуть витяти протягом 2-ох літ 25 морґів лісу. Стяте дерево складається в сяги і будується з нього хату а проче дерево лишається до часу коли буде побудована в околиці залізниця, щоби можна стяте дерево продати. Очищене з лісу поле муситься приготовити під управу ріллі і в тій цили треба усунути пні і коріння з землі.

Це робиться в той спосіб, що за малою оплатою доставляє держава машини, з приладами, що крають землю і витягають коріння з пнями і в той спосіб вичищують землю, яка може по очищенню бути заорана під засів. Пні з корінням палиться і по очищенню машинами віддається землю під управу. В

цей спосіб протягом 2—3 літ родина малими коштами приходить до власности фарми, яка представляє вартість 2 — 3000 дол. „Гомстеди" є віддалені від залізниці звичайно 30 миль, одначе з цеї причини що наділи бере багато фармерів, то коли в околиці більша скількість фармерів візьме „гомстеди", тоді держава будує в тій околиці залізниці і земля „гомстедів" зараз підноситься в ціні. Для наших селян уважаємо за найкорисніще, коли родини беруть гомстеди, бо при малім вкладі родини протягом 2—3 літ приходять до маєтку.

Рівнож можуть родини закупити фарми частинно вже оправлені як в залізничім товаристві „Канадіян Пацифік" так і в управі державних залізниць і в приватних людей. Ціна тих фарм є ріжна, залежно від цего як далеко положена фарма від залізниці, чи в місті є школа і вода. Звичайно ціна одного акра землі такої фарми коштує пересічно около 30 дол. Тут розуміється фарму, яка має мешкальний дім, господарські будинки і частинно підготовлена до управи. Така фарма, числячи 160 акрів по 30 дол., коштує около 5.000 дол. Розуміється, що є фарми дешевші, які можна набути за ціну 3.000 дол. Фарми куплені через родини, одержується на сплати до 30 літ з тим, що ціну купна розділюється на 30 рівних річних рат з оплачуванням 6 проц. річних відсотків від довжної квоти. На випадок незаплачення кількох річних рат, залежно від умови, тратить фармер куплену фарму і всі до того часу зложені гроші. З цего виходить, що для наших родин, які мають більшу скількість дорослих членів є корисним брати лише „гомстеди", бо при взяттю „гомстедів" стає родина власником „гомстеду" і в короткім часі має фарму вільну від довгів та не потребує журитися сплатами рат за куплену фарму і плачення відсотків від довжної квоти.

Всім родинам, які виїзджають на фарми, радимо звертатись до нашого Товариства, яке спільно з Т-ом Опіки над Українськими Переселенцями в Вінніпегу буде помічним при набуванню „гомстетів" і фарм, як також при поміщенню наших родин у наших фармерів в Канаді.

Аргентина.

З огляду на поправу на арґентинському ринку праці, Експозитури Еміґраційного Уряду почали видавати візи еміґрантам, в більшій скількости як в місяці грудні. Розуміється вони будуть брати під увагу це, хто з еміґрантів скорше вніс подання і такий скорше дістане дозвіл.

Всеж таки не треба забувати, що еміґрація до Арґентини є обмежена і до Арґентини можуть їхати лише такі катеґорії еміґрантів:

1) Рееміґранти, які мають свідоцтво арґентинської поліції, що вони в часі побуту в Арґентині там морально заховувалися;

М. Б. ЛЄПЕЦЬКИЙ.

Амазонка.

Береги Амазонки захоплювали мене лише короткий час. Вже по кількох днях надокучили мені. Плоскі, вкриті одноманітною, зеленою джунґлею, видаються наче вирізані з одного кусня театральної декорації, так вони з груба рисовані й монотонні. Коли до цього додати, що води Амазонки мають погану, темно - жовту краску, а небо над нею покривають протягом довгої частини року хмари, то тоді нікого не подивує твердження, що подорож пароплавом по найбільшій ріці світу не належить до чаруючих і цілком не можна її порівнювати з чаром подорожі по водах Параґваю, або Альто Парани. Одначе, коли вчуємося в її велич, коли представимо собі, що це збірник вод великого континенту, що простягається по обох сторонах рівника на просторі кількадесяти ґеографічних степенів, коли усвідомимо собі, що це ріка, по якій плавають великі океанські пароплави, що довжина її переходить шість тисяч кільометрів, що протягом кожної секунди часу видає вона до Атлянтику вісімдосять тисяч кубічних метрів води, творячи славне солодке море, то щойно тоді відчуємо могутнє дрожання задоволення з долі, що дозволила нам побачити цей чудний твір природи в повній її величі.

Ціла Амазонка покрита є сотками більших або менших островів і острівців. Одні з них замешкалі, другі дають захист людям і звірині лише в сухій порі, ще інші стоять пусткою може від сотворення світу. Великий їх надмір справляє, що пливучи по тій великій ріці не тільки що не пригнітає її велич, але навіть відчувається свого роду досаду. Покрита островами, поділена тисячами вузьких каналів, не представляє Амазонка тієї величі, яку маса її вод, поміщена в одному руслі, могла би представляти. Для неосвідомленого, що бере береги островів за береги ріки, могло би навіть видатися, що це не надто широка ріка. Її велич кидається в вічі щойно тоді, коли надходять великі повіні, що нагадують біблійну потопу. Більша частина островів гине тоді в воді, а суходіл творить цю казочну „водну пущу", яку так ґеніяльно описав Ю. Верне. Щойно тоді людина відчуває бебезмірну силу пливкого живла і най більшого водозбору, яким є Амазонка. Ніщо не стоїть перед її силою. Великі колоди дерев, підорвані рукою води, падуть наче дрібні корчі, а людські житла, визиваюче поставлені на терені її влади, навіть секунду не можуть ставити опору.

Амазонка, ця ріка - море, нищить але одночасно й будує. Вирвані з корінням пні дерев, земля з берегів, намул, водні рослини, усе це служить меткій ріці до будови нових островів і до видирання океанові нових полос землі.

Її нерівномірні повені, раз великі, раз менші,

2) Поодинокі особи, або цілі родини, які мають афідавіт від арґентинського Ґенерального Іміґраційного Уряду;

3) Рільні робітники й рільничі родини, які мають посвідку польської влади, що вони справді є рільниками і їдуть до праці на ріллі.

Інші категорії еміґрантів не дістануть дозволу на вїзд до Арґентини.

Афідавіт видає Ґенеральний Іміґраційний Уряд в Арґентині на жадання свояків або знайомих того, що хоче їхати до Арґентини. Ті свояки або знайомі вносять подання, в якому подають адресу того, що просить і адресу роботодавця, та висоту денного або місячного заробітку. Правдивість подання мусить потвердити роботодавець, парох або якась інституція, наприклад Товариство „Просвіта" в Буенос Айрес. До подання треба долучити свідоцтво моралі того, що просить і метрику тої особи, яку хтось хоче спровадити до Арґентини. Жінки й дівчата вище 21 літ можуть їхати лише до чоловіків, родичів, братів або сестер.

Виданий арґентинським Ґенеральним Іміґраційним Урядом дозвіл мусить ще затвердити польський консуль в Буенос Айрес і він виставляє т .зв. карту візвання.

Без афідавітів можуть їхати до Арґентини мущини від 18 до 60 літ, які є рільниками і хочуть працювати на ріллі. Хлопці нище 18 літ можуть їхати лише в товаристві і під опікою родичів, повнолітнього брата, або судового опікуна. Жінки можуть їхати лише в товаристві і під опікою чоловіка, родичів або опікуна. Самітні дівчата вище 21 літ можуть їхати лише з рідним, повнолітним братом.

Кожний еміґрант, який бажає їхати до Арґентини, перед начаттям старань до виїзду повинен упевнитися про стан свого здоровля у лікаря в тім корабельнім товаристві, яким еміґрант хоче їхати. Коли лікар узнасть його здібним, то видадуть йому свідоцтво, до якого треба додати фотографію.

Щойно по ствердженню стану здоровля можна вносити до Еміґраційного Уряду подання на дозвіл видати безплатний пашпорт. Подання мусить потвердити громадський уряд. Особи, які їдуть за афідавітом, мусять долучити до подання свій афідавіт. Вказаним є, аби ті, які їдуть без афідавіту, а мають в Арґентині свояків або знайомих, від яких одержали листи з їх адресою, долучили до подання ті листи.

Пашпорт видає староство на основі дозволу Еміґраційного Уряду. Щоби дістати пашпорт зі староства, треба внести подання і до нього долучити метрику, свідоцтво приналежности, свідоцтво моралі, кваліфікаційне свідоцтво з поліції, свідоцтво скарбового інспекторату, а мущини від 18 до 26 літ, о скільки на книжечках не мають катеґорії „Ц" або „Д", позволення з П. К. У. Стемпель до подання коштує 3 золоті, а до кожного залучника 50 сот.

роблять надбережним мешканням багато несподіванок і багато шкід. Але Амазонка не є ні злобна, ні невдячна. Бездумно не нищить людської праці, а шкоди винагороджує аж надто своєю безприкладною придатністю до плавби. Досить згадати, що ще місто Ікітос, яке лежить 4.200 кільометрів від устя, є морською пристанею, що має безпосередне получення з портами Европи й цілого світу, щоби признання для неї дійшло до меж подиву. Не лише прекрасною водною дорогою є Амазонка. Є вона також великою акваріею, у якій вчені природознавці найшли вже около 10 тисяч родів риб. Їхня ріжнородність і скількість може довести людину, яка привикла до ставків і річок, до завороту голови.

Та надто велика скількість преріжних водних створінь має свою відворотну сторону медалі: в Амазонці не можна купатися. У часі побування в Манаос мав я нагоду переконатися про небезпеки, вкриті в водах тієї ґрізної ріки. Майже на моїх очах розігралася така траґедія: один з робітників, занятих при вантаженні корабля, поховзнувся на вузькій кладці і впав до води. Заки змогли кинути йому ратункове колесо і заки він зміг крикнути з перестраху, довкола захвилювало і людина миттю щезла в глибині, потягнена ненаситними пащами потворів. Тільки товста, руда пляма на поверхні води свідчила ще коротку хвилину про траґедію, що розігралася в чорнильних водах великої ріки.

Береги Амазонки, положені вище понад уровень вод, які вода не заливає навіть в часі найбільших повіней, тамошні мешканці називають „терра фірме". Низькі, заливні береги, називають мешканці „варґем". На „варґем" росте звичайно низький ліс і корчі; зовсім там не видко великих дерев, що покривають „терра фірме". Мешканці Амазонії, примушені перебувати на „варґем", будують свої хати на високих палях, зберігаючи тим робом свої огнища від повіней. Завжди мають вони човни, щоби, на випадок коли приплив прибере великі розміри, можна втекти на терени вищі, положені дальше від ріки.

Як небезпечні мусять бути негайні повені Амазонки стверджує це, що ніколи при її березі на ніч не привязується човна на короткій припоні, бо протягом кількох годин сну уровень води може піднестися так високо, що човен потопе, або також, пірваний хвилями, попливе далі рікою.

До дивів, які жахом переймали первісних мешканців а не менше і перших конкістадорів, належить на перший погляд невиясненний обяв припливів. Під кінець сухої пори, коли правобережні допливи гонять вже останки своїх невичерпаних запасів води, лівобережні начинають негайно брибирати, вганяючи в Амазонку нові сили. І тоді ми свідками дивного зявища; правий беріг є сухий, його дрібні струмочки й озерка не мають ні крап-

Візу на пашпорті дає Еміграційний Уряд безплатно. Щоби дістати візу, треба Еміграційному Урядові предложити: пашпорт, заплачену корабельну карту, лікарське свідоцтво і свідоцтво з громади з фотографією, в якому потверджене заняття еміґранта, що він ніколи не був караний судово, що не був умово хорий, не був жебраком і є здібний до праці. Це мусить ствердити або поліція або староство. Коли хто їде за афідавітом, мусить долучити також свій афідавіт.

Арґентинська віза коштує 3 доляри і видає її перед виїздом арґентинський консулят у Варшаві. В арґентинському консуляті треба предложити ті самі документи і дві фотографії.

Речинець до відїзду назначають корабельні товариства на 8 днів перед відїздом корабля.

Як кожний бачить виїзд до Арґентини получений з ріжними формальностями. Тому кожний, хто бажає їхати, повинен негайно звернутися до Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами у Львові, де дістане всі інформації і де йому поможуть полагодити всі формальности.

Франція.

Рекрутація в місяці марті.

Рекрутація робітників на виїд до Франції в місяці марті відбудеться, але Державні Уряди Посередництва Праці не одержали ще досі розподілу.

Зазначуємо, що квоти поодиноких Урядів Посередництва Праці є дуже малі і тому лише ті будуть могли числити на виїзд, яких завізвуть Державні Уряди Посередництва Праці. Без повідомлення не радимо нікому їхати і даремно витрачувати гроші на дорогу.

Канада.

Лікарські оглядини.

Лікарські оглядини, еміґрантів, які досі переводив канадійський лікар і представник канадійського уряду вҐданську, будуть переводити на будуче в Вейгерові, коло Ґдині. Це буде великим улекшенням для еміґрантів, які по оглядинах у Вейгерові не будуть потребувати ще раз їхати до Ґданьска.

Канадійці не еміґрують.

Пропозиція, аби обмежити еміґрацію з Канади до Зєдинених Держав, витягнула на яву факти, що нема що обмежувати. Статистика еміґрації і іміґрації через канадійсько - американський кордон виявляє, що в 1929. році виїхало з Канади до Зєдинених Держав 64.000 осіб. Одначе статистика виказує також, що із Зєдинених Держав до Канади виїхало 30.560 еміґрантів а 33.798 давних канадійців вернуло назад до дому.

лини води, коли в тому самому часі на лівому березі кожна найдрібніша артерія виповнена по зруби мливким живлом. Не має в тім нічого надзвичайного. Період дощів іде до Амазонки від півночі, тому спершу наповнюються її лівобережні допливи, а щойно пізніше, постепенно, коли період дощів перейде русло ріки, начинають прибирати правобережні допливи.

У часі цілої мандрівки по Амазонці, а згодом і по Укаялі, часто бачив я дивних мешканців вод: ні то риби, ні то ссавці. Були це американські прибережні звірята „боту", рід дельфіна і річні корови, подібні дещо до тюленя. Мясо з „боту", як також і його шкіра не мають прикмет, що були би придатні для людини. В останніх часах роблять спроби, щоби видобувати з них товщ для виробу мила, або інших промислових цілей. Річна корова має мясо до їдження і може тому їхнє число значно вменшилося в останньому часі. Назва корови повстала мабуть тому, що ця звірина кормиться одним родом трави, яка росте на берегах Амазонки а котра є великою лакоминою для рогатої худоби. Ця трава називається „капім". На „боту" як і на річну корову роблять лови при помочі гарпуна. Прибережні мешканці, а передовсім індіяне, є мистцями в тих ловах і дуже легко дістають добичу. В пізнішій мандрівці я мав нагоду бачити, як ті незрівнані мисливі, ударивши велику звірину, мчали, тягнені звіриною в малому, хиткому човнику по зрадливих водах матері рік. Ніколи не зрозумію, чому не тратили рівноваги, не випускали з рук гарпуна і не падали до води.

Крім боту, якого мусить зауважити кожний мандрівник по Амазонці, завжди кидається в очі великий птах з рудими крилами, званий „циганна" та кілька родів мев, що їх називають „гайвотами." Назагал европеєць сподівається зустрінути більше представників звіринного світу, птахів і риб, як в дійсности зустрічає. Перед очима людини, що іде пароплавом, простягається вид великої, вічно зеленої, лісної пустині. Нічого, нічого, крім рослинности не видко на берегах Амазонки. Одиноко вчасними годинами вранці і перед самим вечером можна побачити перелітаючі високо чаплі, папугаї або кружляючі над падалю великі, німі супи. Щойно в часі сухої пори (травень — вересень) береги оживають. Численні піскові пляжі, які щезають в часі дощевої пори, покриваються численними стадами великих черепах і крокодилів. Багацько птахів, котрі в дощеву пору переносяться над береги численних в нутрі краю озер, вертає над Амазонку і оживлюють краєвид. Тоді то мандрівка стає більше цікава і інтересна.

На жаль, долішню Амазонку бачив я в часі дощевої пори і тому на її берегах не зауважив я майже нічого, крім великої, мовчазної, зеленої пустині.

Нові українські священики.

До Мондер, Алта, прибуло чотирьох священиків Василіян зі Львова, а саме: о. Павло Оленський, о. Василь Каменецький, о. Павло Боднар та о. Й. Корол. На постійне осили вони в Мондері, де вестимуть релігійну працю.

Свято в честь епископа Ладики.

Дня 15. січня ц. р. уладили українські католицькі товариства в Едмонтоні,Альберта, свято в честь епископа Ладики. Були промови, адреси і хорові продукції.

На святі був присутний епископ Ладика, який колись був парохом Едмонтону і подякував всім за привіти.

Зїзд канадійських українців.

Заповіджений зарядом Українського Народнього Дому у Вінніпегу Всеукраїнський просвітно-господарський зїзд відбувся в салі Народнього Дому в днях 30, 31. грудня і 1. та 2. січня ц. р. при великім числі делєгатів й гостей. Можна зовсім сміло сказати, що на зїзді були запрезентовані українці всьої Канади, бо були делєгати не тільки з найближчих околиць Вінніпегу, але й із найдальших сторін західної та східної Канади.

На зїзді виголошено ряд цікавих й незвичайно інтересних промов та рефератів, ухвалено також кілька важних резолюцій та вибрано центральний заряд Союзу Українських Народніх Домів в Канаді.

Одною з найбільш важливих для нас резолюцій була ця, в якій домагається від домініяльного правительства, щоби воно відкинуло постанову щодо обмеження української іміграції до Канади. В тій резолюції говориться, що обмеження української іміграції неоправдане, бо українці прибувають до Канади на постійне життя й щоб стати повними горожанами цього краю та брати в нім живу участь в публичнім життю.

Взагалі зїзд випав надсподівано добре і з далекосяглими успіхами.

Бразилія.

З життя товариств.

З кінцем грудня м. р. відбулися річні загальні збори Товариства ім. Т. Шевченка в Жанґаді. На зборах порушено будову Народнього Дому, заложення бібліотеки і заснования кружка жінок.

Головою Товариства вибрано М. Жуковського, секретарем С. Савицького, бібліотекарем І. Городицького.

Українці! Вступайте в члени Т-ва Опіки над Українськими Еміґрантами, Річна вкладка 6 з.

Зєдинені Держави Америки.

Десятиліття прогібіції.

Зєдинені Держави Америки обходять тепер десятиліття закону про заборону виробу, продажі й споживання алькоголю. При тій нагоді оголошено деякі числа, що наглядно виказують корисність тої заборони. І так: Зараз першого року після заведення закону смертність населення в Америці вменшилася на одну пяту. Одна четвертина вязниць в Америці стоїть пусткою, а кілька вязниць продано на ліцитації на доми приватним особам. Число вязнів в Америці вменшилося пересічно на половину. Збільшився вдвоє виріб цукру і управа збіжжа. Збільшилася у двоє видатність праці й загальна мораль. Також двічі зросло споживання набілу й городовини, найздоровших продуктів для людського організму. В пятеро вменшилося число божевільних і виродків. Тепер американський уряд починає знижувати своїм громадянам податки.

Виїзд до Бразилії.

Наслідком обмеженого числа емігрантів до країв Північної Америки, головно до Канади, почали наші люде робити старання, щоби виїхати до Бразилії. Подань вплинуло стільки, що Експозитура Еміграційного Уряду у Львові мусіла завести черговість у видаванні дозволів.

Подаючи це до відома бажаючих їхати до Бразилії, зазначуємо, що вони можуть часами довший час чекати, заки їхні подання будуть полагоджені. В першій мірі будуть полагоджені подання тих, які внесли ще минулого року.

Еміграція до Бельгії і Данії.

Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові одержує численні запити в справі виїзду до Бельгії і Данії, та прохання, щоби їм уможливити виїзд до тих країв.

Отсим подаємо до відома, що Товариство в тій справі не може помогти, бо рекрутація робітників на виїзд до Бельгії і Данії на терені наших воєвідств не відбувається.

Еміграція до Австралії.

Квота призначена для Польщі на 1930. рік обіймає 150 осіб. У тій квоті можуть еміґрувати до Австралії лише найблизчі свояки замешкалих у Австралії польських громадян, а саме жінки, діти, родичі, сестри, також наречені.

Еміґранти з Польщі, які бажають залишити Австралію на якийсь час, мусять вистаратися дозвіл на поворот. Дозвіл цей важний два роки.

Еміґраційна конференція у Львові.

Дня 15. і 16. лютого ц. р. відбувся у Львові зїзд управителів Державних Урядів Посереднитцва Праці з воєвідства львівського, тернопільського і станиславівського в цили узгіднення акції в справі еміґрації та боротьби з безробіттям.

В конференції взяли участь делеґат Міністерства Праці і Суспільної Опіки п. Щеблєвський, начальник Заморського Виділу в Еміґраційнім Уряді д-р Дуркач, начальник виділу фонду безробітних п. Ольшевський, львівський воєвода Ґолуховський, управитель Експозитури Еміґраційного Уряду у Львові д-р Вишинський і управителі поодиноких Державних Урядів Посередництва Праці.

Конференцію відкрив воєвода Ґолуховський. По нім виголосили привіти д-р Дуркач, делеґат Щеблєвський і Ольшевський .

Реферати виголосили д-р Вишинський, п. Ґавліковський і Черський.

Учасники конференції оглянули Еміґраційний Дім, який в тому році буде відданий до ужитку еміґрантам.

Історія американської іміграції.

Історія американської іміґрації.

Іміґраційні реєстри ведуть в Америці ще з 1820 року. Скільки народу переселилось сюди перед тим, невідомо, але з того року, значить на протязі останніх 109 літ прибуло в Америку понад 37 міліонів іміґрантів з усіх країн світу, з того приблизно половина з країв північної і західної Европи, Великої Британії, Німеччини, Франції, Швеції, Норвеґії і Данії. Аж до 1890 року відтіля приходила все маса іміґрації, зростаючи з року на рік. Близько два міліони еміґрантів в Америку вислала північна і західна Европа в однім лише десятиліттю 1861—1870, поверх два міліони в слідуючих десяти роках і близько чотири міліони в роках 1881—1890. Щойно від 1881. року почінають напливати вже в досить значному числі еміґранти з південної, середущої й східної Европи — з Італії, Греції, Югославії, Угорщини, Австрії, Румунії й Росії. А за трийцять літ 1891—1920 їх прибуло вже збитою масою близько десять міліонів, пять раз стільки, скільки західних і північних европейців.

Перші іміґраційні обмеження 1921-го року трохи припинили те переселення, а гострий закон 1924. року знов змінив характер іміґрації в Америку. З того року вже тільки половина її приходить з Европи, а в тій половині три четвертини знов з північної і західної Европи. За те зросла іміґрація з Канади і з Мексико, яка взагалі почалася досить пізно, щойно коли світова війна зупинила европейське переселення. Останніми роками канадійці дають приблизно третину всеї іміґрації, а мексиканці приблизно пяту часть. Взагалі рахують, що 49 відсотків усіх іміґрантів останньої сотні літ прибуло з північної й західної Европи, 37 відсотків з південної і східної, 7 відсотків з Канади і 2 відсотки з Мексико.

ХРОНІКА:

Опіка над еміґрантами на кораблях. Протягом місяця лютого Еміґраційний Уряд вислав 14 нових корабельних опікунів на кораблі, що перевозять еміґрантів головно до Південної Америки.

Редукції робітників в Зєдинених Державах. Американська федерація праці каже, що заявам про поправу праці в Америці суперечить дійсність. Вона обчисляє, що від вересня 1929 р. до січня 1930. р. американські фабрики зредукували 700.000 робітників.

Міліон нелеґальних еміґрантів. Посол Кейбен поставив домагання в палаті послів конґресу у Вашинґтоні про реєстрацію нелеґальних еміґрантів. Він каже, що вже тепер таких еміґрантів мають Зєдинені Держави міліон душ.

Туристика до Канади. Наслідком заборони в Зєдинених Державах уживати алькоголю, багато американців їздить до Канади, щоби там напитися доброго вина або пива. Минулого року число туристів, які їздили до Канади на „алькогольну прогульку“, виносило 4 міліони осіб. Через те Канада заробила 300 міліонів долярів.

Смерть наслідком холоду. У Вінніпеґу помер наслідком холоду, а мабуть і голоду 48-літній робітник Яків Більський. Коли він три дні не виходив з дому, затрівожені сусіди прикликали поліцію. Ця на силу відкрила двері й на підлозі побачила холодного, закостенілого трупа Більського.

Посмертні згадки. В Борщеві, Альта, в Канаді помер дня 17. січня ц. р. український переселенець Тимко Ґошко. Походив з Борщівського повіту й коли прибув до Канади на згадку родинної місцевости назвав нове своє пристановище також Борщевом. Був відомий в цілій північній Альберті як громадянський діяч. — В Дітройті помер дня 10. січня ц. р. Онуфрій Яремчук, головний контрольор Українського Робітничого Союзу. Походив із села Лубянок Нижніх, в збаражському повіті, звідки в 1906. р. приїхав до Зєдинених Держав.

Читайте і поширюйте наш часопис!

Видає Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами. — За редакцію відповідає Генрик Рогожинський.
З [illegible] „Львівської Новочасної“. Львів, вул. Пілсудского 21.